מי שאחזו פרק שביעי גיטין עז.

לכי נפקא קאמר לה. ואי מיית בלילה לא הוי גיטא. וגבי מתני' נמי הכי זה גיטך לכשלא אכא לאחר שנים עשר חדש ולאו גט הוא וליכא למיסמך אזמנו של שטר מוכיח עליו דהא בהדיא אמר לכשלא אכא יהא גט אכל לא מעכשיו: **כאס מגא.** ולכוותה אם לא באתי ואמרי' לעיל בפירקין (דף עב.) גבי אם מתי אם שתי לשונות משמע משמע מעכשיו ומשמע לכשיגיע אמר מהיום הוי מעכשיו ומשמע אמר מהיום הוי לכשיגיע הלכך רבותינו פברי לה כרבי יוסי כו': **כאס מפי גרידא.** ואמרן לעיל[1] דלאחר מיתה הוא לכשאמות והכא נמי משמע לכשלא אכא לאחר שנים עשר חודש: **כאב גט על פגאי כאר.** ואפילו לא נתקיים התנאי דהא הכא הוא לזה לכתוב לאחר י"ב חדש והם קדמו וכתבוהו ומכאר רבי יוסי וגימא נמי דאריש פליג: **מדאוס ליה למימר כו'.** אבל בריש מודה: **ורבנן.** דפליגי עליה פברי ל"ש אמר כתבו אם לא באתי ל"ש אם לא באתי כתבו לא לזה לכותבו אלא לאחר י"ב חדש: **לאחר שבוע שנה.** זה גיטן אם לא אכא לאחר שבוע זו שמטה זו מתמיס לו שנה שמיטית דכל שנה שמיטית קרויה אחר שבוע: **חד בשבא פרי בשבא ופלא בשבא.** קרי אחר שבת שעברה אכל רביעי חמישי ושני נקראין על שם שבת הבאה: **קמי שבשא.** הלי שבת דקאמר יום שבת ממש קאמר: **לאחר הרגל.** אם לא אכא לאחר הרגל צריך להמתין לי' יום: **וקלסוה.** יפה אמרת דולאי יחידאה אמרה: **ולא קלסוה.** לא הודו לו שנאמרה מפי רבים משום דלית הלכתא כוותיה:

הדרן הלך מי שאחזו

הזורק גט והיא בכוך ביפה. של נכסי מלוג וזרקו לה ע"ג קרקע: **הרי זו מגורשת.** דקנתה לה אלרה כאילו נתנו ביה כדאמרינן בגמ': **לתוך חיקה או לתוך קלסה הרי זו מגורשת.** ואפילו היא בתוך ביתו וטעמא מפרש בגמ'[2]: **קלסה.** סל שהנשים נותנות לתוכו מתנות ונטוריות: **גמ' ס"ל ונקן מ"מ.** ודלש"י ליה בלאלתי נפשיה מלא כמיב ובידה יתננו משמע לן נתינה כל דהוא. ודלה דכתב רחמנא דבעינן דומיא דידה דמשמתמרת לדעתה כדמפרש לקמיה[3]: **משום דכעל כרחה.** כלומר דכי יהיב ליה נמי בידה על כרחה היא ואפילו הכי אמר רחמנא דמתגרש הלכך אלרה נמי קני לה: **אבל גנב.** דלא מיתייב לי שדייה אינש על כרחיה: **אימא.** מדעתיה נמי לא מיקני ליה אלרו אם לא משך כגון נגנבה לאלרו ונעל בפניה: **קנה בעלה.** לפירות להשתמש בה ואכתי לא נפיק גט מידיה דבעל: **דיכבה לה כו'.** השתא משמע דכתב לה כן לאחר שנגנבה: **על שדה זו.** שהיתה לו עמו שותפות בה: **ואין לי עסק בה.** אחת מכל לשונות הללו: **לא אמר כלום.** דמאחר שהיא שלו צריך לכתוב לשון מתנה: **כבוסב לה.** דין ודברים כו' בעודה אלרוסה קודם שזכה בנכסים וא"ל לכתוב לשון מתנה בדיבור להתעות בדבר כהנא: **ממקום אחר.** שאינה ירושת אכותיו מן התורה: **מפגה עליה.** קודם שזכה: מי

[1] לעיל עד. עה: [ע"ס] ע"ז ל. קידושין מ. פ: [ע"ס].
[2] [ל"ל רב], ג) [לעיל עב. וש"נ], ד) פסחים קו., ה) לעיל כ., ו) כ"כ פה:, ז) [כ"מ מ:].
[3] כ"ק פד: כ"מ י: מ:.
[4] [מיר כד: מנהלרין פא.].
[5] כריתות כד: כ"כ מב. מט. כתובות פב. לה., ב) ג"ז סם וכ"ק מ:, ג) [דף עב.].
[6] [דף פח.], ד) [ע"ס].

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו:
דברים כד א
2. אם המצא תמצא בידו הגנבה משור עד חמור עד שה חיים שנים ישלם:
שמות כב ג

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלמא ליתא. נ"ב פי' לעיל מ"ש בדף כ ע"א:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוספות רי"ד

לה אבריתא אבל למתני' אם לא באתי קתני והרי לא בא פי' בבריתא דתני היה הולך ובא יש לחוש שמא פיים אבל מתני' דלא תני ובא לא חיישינן שמא בא: **מתני'** הרי זה גיטיך אם לא באתי מכאן ועד שנים עשר חדש ומת בתוך שנים עשר חדש אינו גט. מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט. תנא רבותינו התירוה לישא פי' אע"ג דלא אמר לה מעכשיו. מאן רבותינו אמר רב יהודה אמר שמואל בי דינא דשרו משחא פי' הוא ר' יהודה נשיאה כן בנו של רבינו הקדוש דתנן בפ' אין מעמידין רבי יהודה הנשיא ובית דינו התירו השמן. ומכר לה כו' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו פי' דתנן בבבא בתרא הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה רבי יוסי אומר אינו צריך: אמר ר' אבא בריה דר' חייא בר אבא א"ר יוחנן ר' יהודה הנשיא בנו של ר"ג בר רבי התירה לינשא ולא הודו לו כל שעתו ואמרו לה כל סייעתו למימרא דלית הלכתא כוותיה. א"ל רבי אלעזר לההוא סבא כי שריתוה לאלתר שריתוה או לאחר י"ב חדש שריתוה לאלתי שריתוה דהא לא אתי אר דלמא לאחר י"ב חדש שריתוה דאיקיים לה תנאיה א"ל וחבני לך מתני' מעכשיו אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש הרי זה גט לאלתר הוי גט דהא לא אתי אר דלמא לאחר י"ב חדש דאיקיים תנאה. א"ל אין הכי נמי דמתני' קא מיבעיא לי ודקא שאילנא לך כל פשוט דהנית בההוא מגינא ולא איפשטא ולחומרא עבדי' עד שישלימו לי' חדש: אמר אביי הכל מודים היכא דאמר לה לכשתצא חמה מנרתקה בליליא הוי גט לאחר מיתה פי' ודכוותא גבי מתני' נמי אם אמר לה הרי זה גיטיך לכשלא אכא לאחר י"ב חדש לאו גיטא הוא וליכא למיסמך אזמנו של גט מוכיח עליו. על מנת שתצא חמה מנרתקה מעכשיו קא"ל דאמר רב הונא כל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי. לא נחלקו אלא באם תצא חמה מנרתקה מר סבר לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוה ליה כמהיום אם מתי ומר לא סבר לה כר' יוסי והוה ליה באם מתי גרידה: **מתני'** אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש כתבו גט ותנו לאשתי כתבו בתוך י"ב חדש ותנו לאחר י"ב חדש אינו גט פי' שהוא לא הרשה אותם לכתוב אלא אם לא יבא לאחר י"ב חדש ולא בתוך י"ב חדש כתבו גט ותנו לאשתי אם לא באתי [מכאן] ועד י"ב חדש כתבו בתוך י"ב חדש ותנו לאחר י"ב חדש אינו גט ר' יוסי אומר כזה גט פי' ת"ק סבר אע"פ שאמר תחילה כתבו ותנו גט לאחר שבוע שנה. נראה דאפילו עומד בסוף שבוע הוי שנה כיון שהזכיר לשון שבוע:

הדרן עלך מי שאחזו

הזורק. ת"ל ונתן. ות"ת וימת ונתן כלל בידה פרט ואין בכלל אלא מה שנפרט וי"ל ושלחה חזר וכלל ודיינינן כעין הפרט וכן י"ל בסמוך גבי המגא תמגא דהוי כלל ופרט וכלל דשדי ידו בין המגא תמגא ות"ת א"כ היכי פריך ברים מרובה (ב"ק קד:) גבי שדי חמור בין המגא תמגא והא מיבעי ליה לכדתניא אין לי אלא ידו כו' ומאי פריך כיון דהכא נמי שדיגן ידו בין המגא תמגא הכי נמי נישדי חמור ות"ל כיון דשדיגן ידו דאייתי ברשות ודמי להמגא תמגא תו לא נישדי חמור דהוי דבר הנגנב: **בכותב** לה דין ודברים כו'. ות"ת והא אכתי אית ליה לבעל פירי כדאמרינן בהכותב (כתובות פג.) שהבעל אוכל פירות בחייה וי"ל דכתב לה דין ודברים אין לי בנכסיין ובפירותיהן דאז אית ליה כדאמרי' התם ולר"ת דמפרש בסמוך דלא תני בהכילת פירות אתי שפיר כמו שאפרש בסמוך:

והתניא האומר לחבירו כו'. הוה מצי לשנויי בשכותב לה בלשון טוב המועיל אז שנתן לה הבעל במתנה דאמרינן בחזקת הבתים (ב"ב דף נא:) דקנתה ואין הבעל אוכל פירות אלא משום דבפרק הכותב (כתובות פג.) אצטריך לשנויי הכי מצי נמי הכא: **וכדרב** בהנא דאמר רב בהנא נחלה כו'. אהא לא מייתי ראיה כיון דעדיין לא זכה בנכסים שיכול לסלק עצמו אפילו בלשון גרוע דהא בהנהו דמייתי לא איירי בלשון דין ודברים ועוד דאי אפשי דמייתי הוי לשון טוב טפי מדין ודברים כדמשמע בברייתות (דף מד:) אלא מייתי דלא מיקשי היכי יכול להתנות שלא יירשנה הואיל שלא נא לעולם עדיין כמו שאינו יכול להתנות על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה מנאי בטל משום דמתנה על מה שכתוב בתורה הא בדרבנן מנאי קיים שאני התם שהוא עושה מנאי גמור אבל הכא אין עושה כל כך מנאי ועוד דאמרינן בחיזהו נשך (ב"מ דף סו.) דבעינן שיעשה המנאי אצלך למנאי והכא עושהו הבעל שאינו צריך למנאי ומצית שפיר מדרב בהנא דאדם מתנה עליה שלא יירשנה וכי תימא מאי שנא מנחלת אביו שאינו יכול להתנות לא דמי שהרי הכא מקנת חכמים היא וכדרבא דאמר המומר אי אפשי בתקנת חכמים כגון זו שומעין לו דכלום עשו אלא להנאתו אי אפשי לו בחותה הנאה ואע"ג דלרב אית ליה בהכותב (כתובות פג.) דאפילו בדאורייתא יכול להתנות הש"ס דהכא לא סבר הכי ועוד דמסקינא דהתם לא קאי הכי: **דין ודברים אין לי על שדה זו לא אמר כלום.** כל הני לישני לא מהני כלום משום דמדין ודברים ומעמק ידיו ורגליו סליק נפשיה ולא מגופה דשדה כדאמרינן בפ"ב דבריתות (דף כד:) והא שמיא דא"כ היכי מיימי ראיה לקמן בפ"ב (דף פס.) דבאשה מהני הכי אם לעצמן מק"ו מעבד אלא היינו טעמא דאין לי עסק בך משמע אלא מהא לעצמן וזה לא שייך בשדה:

[1] לכי נפקא קאמר לה כי מיית בלילה הוי גט לאחר מיתה [2] על מנת שתצא חמה מנרתיקה מעכשיו קאמר לה [3] דאמר רב הונא אמר [4] רב כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי [5] לא נחלקו אלא באם תצא מר סבר לה כרבי יוסי דאמר [6] זמנו של שטר מוכיח עליו והוה ליה כמהיום אם מתי כמעכשיו אם מתי מר לא סבר כרבי יוסי והוה ליה כאם מתי גרידא: כתבו ותנו גט לאשתי אם לא באתי מכאן ועד י"ב חדש כתבו כו': אמר ליה רב יימר לרב אשי לימא קסבר ר' יוסי כתב גט על תנאי כשר לא לעולם אימא לך פסול ושאני הכא מדהוה ליה למימר אם לא באתי כתבו ותנו ואמר כתבו ותנו אם לא באתי הכי קאמר כתבו מעכשיו ותנו אם לא באתי ורבנן לא שנא הכי ולא שנא הכי ת"ר [7] לאחר שבוע שנה לאחר שנה חדש לאחר חדש שבת לאחר שבת מאי [8] יתיב ר' זירא קמיה דרבי אסי ואמרי לה רבי אסי קמיה דרבי יוחנן וקאמר [9] חד בשבא ותרי ותלתא בתר שבתא ארבעה וחמשא ומעלי שבתא קמי שבתא תניא רבי אומר לאחר הרגל שלשים יום נפק ר' חייא [10] דרשה משמיה דרבי וקלסוה משמיה דרבים ולא קלסוה [11] אלמא לית הילכתא כוותיה:

הדרן עלך מי שאחזו

הזורק [1] גט לאשתו והיא בתוך ביתה או בתוך חצרה הרי זו מגורשת [2] זרקו לה בתוך ביתו או בתוך חצרו אפילו הוא עמה במטה אינה מגורשת [3] לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת: **גמ'** מנא הני מילי [4] דתנו רבנן [5] ונתן בידה אין לי אלא ידה גגה חצרה וקרפיפה מנין ת"ל [6] ונתן מכל מקום [7] ותניא נמי הכי גבי גנב ידו אין לי אלא ידו גגו [8] חצרו וקרפיפו מנין ת"ל [9] המצא תמצא מכל מקום וצריכא דאי אשמועי' גט משום דבעל כרחה מגרשה אבל גנב דליתיה בעל כורחיה אימא לא ואי אשמועינן גנב משום דקנסיה רחמנא אבל גט אימא לא צריכא חצרה [10] מה שקנתה אשה [11] קנה בעלה א"ר אלעזר בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך וכי כתב לה הכי מאי הוי והתניא [12] האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום אמרי דבי ר' ינאי [13] בכותב לה ועודה ארוסה וכדרב בהנא דאמר רב כהנא נחלה הבאה לו לאדם ממקום אחר אדם מתנה עליה שלא ירשנה וכדרבא [14] דאמר רבא האומר אי

עין משפט נר מצוה

עא א ב ג מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה טו סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמד סעיף ד:
עב ד ה מיי' שם הלכה כג טוש"ע שם ס"ו:
א ו מיי' פ"ה שם הלכה ח סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קלט סעיף ח:
ב ז מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף י:
ח (טוש"ע חו"מ סי' שמח סעיף ד):
ג ט מיי' פכ"ב מהל' מיטות הל' ל (וס"ג מהל' זכייה ה"י"ב ה"י) וסי' מהל' נדרים ה"י) סמג עשין מת טוש"ע אה"ע סימן סה סעיף ז (וי"ל סי' רכב ס"ח חו"מ סי' קמ ס"ח):
ד י מיי' פכ"ג מהל' מיטות הל' ח ב סמג שם טוש"ע אה"ע סי' לג סעיף ח וסעיף ג וסעיף ז וסי' קט סעיף ז:

תוספות רי"ד (המשך)

לאשתי ה"ק כתבו ותנו אם לא באתי וכו' אבל קודם לכן לא הרשה אותם ואלה שכתבו בתוך י"ב חדש שלא ברשות עשו ואינו גט ור' יוסי סבר כזה גט דמדהוה ליה למימר אם לא באתי כתבו ותנו ואמר כתבו ותנו אם לא באתי ה"ק כתבו מעכשיו ותנו אם לא באתי ורבנן סברי לא שנא הכי ול"ש הכי וקי"ל כרבנן ובעל כרחין דוקא קתני מדפליג ר' יוסי בסיפא ולא פליג ברישא וקשה לי ואמאי הוי תנאה כלל והא הוי מעשה קודם לתנאי שאמר כתבו ותנו שהוא מעשה קודם ואח"כ אמר אם לא באתי שהוא תנאי אלא ודאי מכאן מוכיח דלא בעי תנאי קודם למעשה אלא ר' מאיר מדילוף מבני גד ובני ראובן אבל רבנן כי היכי דלא בעו תנאי בפ